

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

March/April- 2018

SANSKRIT: BHARTRUHARI KRUT-NITISHATAK
(FOUNDATION CLASSICAL LANGUAGE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે શ્લોકનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) વિદ્યા નામ નરસ્ય રુપમધિકં પ્રચ્છન્નગુપ્તં ધનમ્,
વિદ્યા ભોગકરી યશઃ સુખકરી વિદ્યા ગુરુણાં ગુરુઃ ।
વિદ્યા બન્ધુજનો વિદેશગમને વિદ્યા પરા દેવતા ।
વિદ્યા રાજસુ પૂજ્યતે ન હિ ધનં વિદ્યાવિહીનઃ પશુઃ ॥
- (૨) મણિઃ શાળોલ્લીહઃ સમરવિનસી હેતિ નિહતો,
મદક્ષીણો નાગઃ શરદિ સરિદાશ્યાનપુલિના ।
કલાશેષશ્ચન્દ્રઃ સુરતમૃદિતા બાલવનિતા
તનિમ્નાઃ શોભન્તે ગલિતવિભવાશ્ચાર્થિષુ જનાઃ ॥
- (૩) લોભશ્ચેદગુર્ણેન કિં પિશુનતા યદ્યસ્તિ કિં પાતકૈઃ
સત્યં ચેત્તયસા ચ કિં શુચિ મનો યદ્યસ્તિ તીર્થેન કિમ્ ॥
સૌજન્યં યદિ કિં બલેન સુમહિમા યદ્યસ્તિ કિં મળ્ડનૈઃ
સદ્વિદ્યા યદિ કિં ધનૈદયયશો યદ્યસ્તિ કિં મૃત્યુના ॥
- (૪) નેતા યસ્ય વૃહસ્પતિઃ પ્રહરણં વચ્ચં સુરાઃ સૈનિકાઃ
સ્વર્ત્રો દુર્ગમનુગ્રહઃ સ્વલુ હરરેરાવતો વારણઃ ।
હૃતૈશ્વર્યબલાભિયતોઽપિ બલભિદ મગ્નઃ પરેઃ સંગરે,
તદ્ વ્યક્તં નનું દૈવમેવ શરણં વિવિધગ્વૃથા પારુષમ્ ॥
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- (૧) વિવેકશ્રષ્ટાનાં ભવતિ વિનિપાતઃ શતમુખઃ ।
(૨) સર્વે ગુણાઃ કાશ્તનમાશ્રયન્તે ।
(૩) મણિના મૂષિતઃ સર્પઃ કિમસૌ ન ભયઙ્કરઃ ।
(૪) છાયેવ મૈત્રી સ્વલસન્નજાનામ્ ।
- પ્રશ્ન-૨ ભર્તૃહરિના જીવન અને કવનનો પરિચય આપો. (૧૪)
- અથવા**
- પ્રશ્ન-૨ ભર્તૃહરિની કાવ્યશૈલી વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૩ 'નીતિશતકમ્'નું 'મુક્તકકાવ્ય' તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- અથવા**
- પ્રશ્ન-૩ ભર્તૃહરિના સજ્જન અને દુર્જન વિશેના વિચારો પર નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૪ 'નીતિશતકમ્' માં ઉપદેશવામાં આવેલ વ્યવહારજ્ઞાન પર વિવેચાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા**
- પ્રશ્ન-૪ 'નીતિશતકમ્' માં નિરૂપિત માગ્યમહત્તા - ચર્ચો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) ધનનું મહત્ત્વ
(૨) મિત્રતાનો મહિમા
(૩) પ્રારબ્ધ અને પુરુષાર્થ
(૪) વિદ્વત્-પ્રશંસા ।
